مقاله

دکتر یدالله جوانی

فتوایی که می‌تواند مشکلات اقتصادی را حل کند

مشکلات اقتصادی کشور در شرایط کنونی به عنوان اصلی‌ترین مشکلات کشور و مردم ارزیابی می‌شود. رکود اقتصادی و بی‌رونقی فضای کسب و کار، بیکاری بخش قابل توجهی از نیروی کار کشور خصوصاً نیروهای تحصیلکرده و فشارهای اقتصادی روی مردم و تنگناهای معیشتی برای اقشاری از جامعه، شاخص‌های نشان‌دهنده این مشکل اصلی در مقطع کنونی است.

نظرسنجی‌های انجام گرفته از مردم، اصلی بودن این مشکل در شرایط کنونی را تأیید می‌کند. قرار گرفتن موضوع اقتصاد در شعارهای چندین سال متوالی از جمله شعار سال جاری با عنوان «اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال» برای رفع همین مشکل اصلی و اولویت‌دار است.

بنابراین می‌توان گفت از نظر مسئولان کشور، کارشناسان و عموم مردم، اصلی‌ترین مشکل کشور در مقطع کنونی، مشکلات اقتصادی است. این واقعیت را مقام معظم رهبری در بیانات نوروزی خود این گونه تشریح فرمودند: «آنچه امروز مشهود است، خلأهای اقتصادی است. بیکاری جوانان تحصیلکرده یک حفره است که باید آن را رفع کرد. ما از وضع مردم در بخش‌های مختلف کشور مطلع می‌شویم که از لحاظ معیشت دچار مشکل هستند؛ صاحبنظران اقتصادی، مشکل عمده را در رکود و بیکاری می‌بینند، حق هم با آنهاست.»

برای حل یک مشکل براساس علم مدیریت، نگرش سیستمی و تفکر راهبردی، باید به ریشه‌یابی مشکل پرداخت و عوامل و زمینه‌های پدیدآیی آن مشکل را به صورت دقیق و واقع‌بینانه بررسی کرد. هیچ مشکلی را به صورت اساسی نمی‌توان حل کرد، مگر آنکه ریشه‌های آن مشکل در برنامه‌ریزی‌ها و راه‌حل‌ها مورد توجه قرار گیرد. ریشه‌یابی از مشکلات اقتصادی ایران، کار سخت و دشواری نیست. بسیاری از مسئولان، کارشناسان و حتی توده‌های مردم، با ریشه‌ها آشنایی دارند. بنابراین ما در کشور برای حل مشکلات اقتصادی، گرفتار بی‌اطلاعی یا کم‌اطلاعی از ریشه‌های این مشکل نیستیم. گرفتاری ما در بی‌توجهی عده‌ای از مسئولان و برخی از دستگاه‌های مسئول، تمرکز نکردن آنان بر این ریشه‌ها در راه‌حل‌هاست. برای حل یک مشکل باید راهبردهای اصلی در راستای از بین بردن زمینه‌ها و عوامل پدیدآیی آن مشکل باشد. باید ریشه‌های مشکل را شناخت و آن را سوزاند و از بین برد. اکنون مشکل اصلی برای حل مشکلات اقتصادی، نبود آن همت و عزم و اراده جدی در دولتمردان برای سوزاندن ریشه‌هاست؛ ریشه‌هایی که معلوم است و از منظر کارشناسی هم محل اختلاف نیست. فهم این موضوع هم نیازی به ذهن پیچیده و ضریب هوشی بسیار بالا ندارد. چرا یک خانواده از نظر اقتصادی و معیشتی تحت فشار است؟ چون در هر خانواده‌ای چند جوان بیکار وجود دارد. در برخی از خانواده‌ها علاوه بر چند جوان بیکار، پدر خانواده یا سرپرست آن خانواده هم بیکار است! اکنون براساس برخی آمارهای اعلامی، فقط حدود ۴/۵ میلیون نفر جوان تحصیلکرده بیکار در کشور وجود دارد. متأسفانه روز به روز بر این لشکر بیکاران هم اضافه می‌شود. بیکاری یعنی فقر، بیکاری یعنی رشد آسیب‌های اجتماعی و بیکاری یعنی پدیدآیی مجموعه‌ای از مشکلات در حوزه‌های گوناگون که نمی‌توان روی آنها چشم پوشید. ریشه این بیکاری در رکود اقتصادی و نبود رونق در فضای کسب و کار است. ریشه این بیکاری در تعدیل نیروی انسانی از سوی شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و کارگاه‌های صنعتی کوچک و بزرگ است. سؤال این است که چرا کارخانجات و بخش‌های مختلف اقتصادی، نه تنها برای جذب نیروی جدید کار نمی‌کنند بلکه به تعدیل نیرو و کاهش نیروی کار خود روی می‌آورند؟ جواب دادن به این سؤال، یعنی توجه به یکی از اصلی‌ترین ریشه‌های پدیدآیی مشکلات اقتصادی کشور.

جواب آن است که به دلیل انباشت بازارهای ایران از کالای خارجی، تولیدات داخلی خریدار به اندازه کفایت را ندارد. وقتی تولید داخل خریدار نداشته باشد، نتیجه‌اش بیکاری تولیدکننده داخلی، تعطیلی کارخانه‌ها، تعدیل نیروی انسانی، رکود و رشد بیکاری خواهد بود. بنابراین راهبرد اصلی برای حل مشکلات اقتصادی، توجه به تولید ملی و برداشتن موانع سر راه تولید داخلی و ریشه‌کنی عوامل چالش‌ساز این تولید است. اصلی‌ترین عاملی که در شرایط کنونی تولیدات داخلی را با چالش‌های جدی مواجه کرده، واردات و قاچاق کالا به داخل کشور است. با یک بررسی میدانی به راحتی می‌توان دریافت که واردات گسترده و بی‌رویه کالاهایی که امکان تولید در داخل را دارند، اکنون به سم مهلکی برای تولید ملی تبدیل شده است. واردات پارچه‌های ترک و غیرترک، صنایع نساجی کشور را نابود کرده است. واردات پوشاک، کیف و کفش، تعداد قابل توجهی از کارخانه‌های تولیدی این محصولات را دچار رکود، ورشکستگی و تعطیل کرده، واردات فولاد، آلومینیوم و انواع الیاف‌ها کارخانه‌های مربوط در داخل را از رونق انداخته است. اکنون بازار ۸۰ میلیونی ایران، جولانگاه کالاهای خارجی و عمدتاً بی‌کیفیت شده است. این کالاها یا به صورت قاچاق یا به صورت رسمی وارد کشور می‌شوند. مقام معظم رهبری در راستای تبیین شعار سال در بیانات نوروزی، راه علاج مشکلات اقتصادی کشور را توجه به تولید ملی دانسته و می‌فرمایند: «من اینجور احساس می‌کنم که اساس کار فعلاً برای این برهه از اقتصاد کشور، مسئله تولید ملی و تولید داخلی است. این یک کلیدواژه است، سرفصل‌های متعددی از این مسئله ناشی می‌شود. اگر ما توانستیم تولید داخلی را رونق بدهیم، اشتغال به وجود می‌آید و مشکل بیکاری - که یکی از مصیبت‌های امروز کشور ما بیکاری جوانان است و نرخ بیکاری بالاست - برطرف خواهد شد یا کاهش پیدا خواهد کرد.»

از منظر معظم‌له دو مسئله اساسی یا دو عامل چالش‌ساز تولید داخلی، قاچاق کالا و واردات کالاهایی است که امکان تولید در داخل را دارند. به عبارت دیگر این دو از ریشه‌ها هستند. بر همین اساس ایشان در خصوص مبارزه با کالاهای قاچاق از یک طرف و جلوگیری از واردات کالاهای غیرضروری و کالاهایی که می‌توان در داخل تولید کرد، دیدگاه‌های بسیار روشن و قاطعی دارند. ای کاش در میان دولتمردان و کارگزاران کشور طی سال‌های گذشته، گوش‌های شنوایی وجود داشت و این تدابیر و دیدگاه‌ها را اجرایی می‌کرد. چندین سال قبل مقام رهبری برای مبارزه با قاچاق کالا به داخل کشور فرمودند: کالای قاچاق را جلوی چشم همگان و از جمله قاچاقچیان آن کالا آتش بزنید و نگذارید آن کالا وارد بازار ایران گردد! آیا در این سال‌ها این تدابیر اجرا شد؟ منطق این راهبرد روشن است. این کالای قاچاق وقتی با ورود به بازار مصرف داخلی، تیشه به ریشه تولید ملی می‌زند باید نابود شود. همین طور است کالاهایی که باندهای سوداگر با استفاده از خلأهای قانونی و ارتباط با صاحبان قدرت، از مبادی رسمی کشور وارد می‌کنند. براساس همین منطق، رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در بیانات نوروزی سال جاری، برای رونق‌بخشی به اقتصاد کشور از طریق توجه به تولید ملی در خصوص قاچاق کالا و واردات کالاهایی که امکان تولید داخلی را دارند، فرمود: «دو مسئله مهم در زمینه تولید وجود دارد: یکی مسئله واردات است، یکی مسئله قاچاق است.»

معظم‌له برای ریشه‌کنی این دو مسئله، در خصوص واردات کالا فتوایی را صادر فرمودند که اگر جدی گرفته شود قطعاً اقتصاد کشور نجات می‌یابد و رونق پیدا می‌کند. این فتوا، از عمق نگاه و همت والای معظم‌له، برای ریشه‌کنی مشکلات اقتصادی کشور حکایت می‌کند.

به نظر می‌رسد تمامی مسئولان کشور در قوای سه‌گانه، باید در جست‌وجوی راهکارهای اجرایی شدن این فتوا باشند؛ فتوایی که تصریح دارد: «واردات کالاهایی که در داخل کشور به قدر کافی تولید می‌شود، بایستی به صورت یک حرام شرعی و قانونی شناخته شود؛ آنچه در داخل تولید می‌شود، از خارج وارد نشود. اینکه ما نگاه کنیم ببینیم کالاهای مصرفی ما از خوراک گرفته تا پوشاک، تا وسایل منزل، کیف و کفش بعضی از بانوان، تا وسایل مدرسه و دفتر و قلم و امثال اینها از خارج بیاید، این مایه شرمندگی است! انسان احساس شرم می‌کند؛ هم در مقابل تولیدکننده داخلی احساس شرم می‌کند و هم در مقابل آن کسی که این جنس را از بیرون برای ما می‌فرستد. با این امکاناتی که در کشور هست، نگذاریم این راه به این شکل ادامه پیدا بکند، واقعاً جلوی واردات به معنای واقعی کلمه گرفته بشود.» آیا دولتمردان این فتوا را جدی خواهند گرفت؟ آیا قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضائیه، هر کدام به تناسب وظایف خود برای جلوگیری از واردات کالاهایی که در داخل به قدر کفایت تولید می‌شوند به تکاپو خواهند افتاد. به طور قطع مطالبه‌گری مردم و رسانه‌های مردمی و انقلابی، می‌تواند امید به اجرایی شدن بیانات، تدابیر و رهنمودهای مقام معظم رهبری و از جمله مطالبات ایشان از مسئولان کشور در امر مبارزه با قاچاق کالا و وادارت کالاهای ضربه‌زننده به تولید ملی را افزایش دهد.

خبر یک

معاون اول قوه‌قضائیه در نشست مشترک قضات دادگاه‌های تجدیدنظر و کیفری استان تهران:

همان بودجه ناکافی سال ۹۵ را به دستگاه قضا ندادند

ما از آنچه که لازمه یک کار صحیح است برخوردار نیستیم. در زمان برنامه ششم هم دادگستری‌ها، ریاست قوه قضائیه و معاونان وقت گذاشتند که آنچه که لازمه کار است در برنامه ششم گنجانده شود و زمانی که لایحه بودجه نوشته می‌شد چندین بار خود ریاست قوه قضائیه و معاونین با نمایندگان مجلس، کمیسیون تلفیق، ریاست مجلس صحبت کردند و تلاش کردند اما مقداری که شما ملاحظه کردید تصویب شد.

این مطلب را حجت‌الاسلام غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، معاون اول و سخنگوی دستگاه قضا دیروز در نشست مشترک با قضات دادگاه‌های تجدیدنظر و کیفری استان تهران عنوان کرد. اشاره معاون اول قوه قضائیه گویا واکنش به سخنان یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی است که در نطقی دستگاه قضایی را به ناکارآمدی متهم کرده بود.

وی اظهار کرد: با وجود بار سنگینی که بر دوش قوه قضائیه است گاهی مواقع انسان از برخی صحبت‌ها تعجب می‌کند. عنوان می‌کنند که چرا قوه قضائیه در لایحه پیشنهادی دولت و درخواست‌هایش تقاضای ساختمان اضافه دارد یا چرا می‌خواهد مثلاً فلان مقدار متراژ به ساختمان اداری اضافه کند و از طرفی مطرح می‌کنند که چرا قوه قضائیه تقاضای جذب قضات و استخدام کارمند اداری دارد.

معاون اول دستگاه قضا افزود: آیا وقتی به یک قاضی در طول ماه چندصد پرونده ارجاع می‌شود این قاضی می‌تواند هم مُر قانون را رعایت کند هم رضایت مردم را جلب و از طرفی با سرعت و دقت به پرونده رسیدگی کند؟ این یک تکلیف مالایطاق است. البته توقعات از سمت مردم بجاست، اما گاهی کم‌لطفی‌هایی از نواحی دستگاه‌ها مطرح می‌شود مبنی بر اینکه قوه قضائیه، قاضی و فضای بیشتر برای چه می‌خواهد.

وی ادامه داد: در سال ۹۵ با تمام محدودیت‌های بودجه‌ای، همان میزان هم که تصویب شده بود اختصاص پیدا نکرد. البته این امر تنها اختصاص به قوه قضائیه نداشت و در برخی دستگاه‌ها هم این گونه بود و دولت اعلام کرد که تنگنای بودجه‌ای دارد. در مسائل عمرانی نیز بسیار کمتر از مصوب تخصیص دادند و در مسائل جاری هم آنچه توقع و انتظار بود، اختصاص پیدا نکرد و با تمام تلاشی که صورت گرفت در سال ۹۴ و ۹۵ متأسفانه از سوی خزانه تخصیصی که داده شده بود به قوه قضائیه پرداخت نشد. امیدواریم با تلاش روزافزون، هر سال‌مان از سال گذشته بهتر باشد.

■ قضات به همه ابعاد پرونده‌ها توجه کنند

محسنی‌اژه‌ای خطاب به قضات دادگاه‌های تجدیدنظر و کیفری متذکر شد: برخی از پرونده‌های ما فقط پرونده صرف حقوقی نیست و باید به سایر ابعاد آن هم توجه داشته باشیم. بنابراین قضات باید نسبت به مسائل سیاسی و شرایط جامعه اطلاع داشته باشند، بسیاری از شما از حیث دانش قضایی در سطح عالی هستید و از شما انتظار می‌رود که تا جایی که مقدور است، از لحاظ شکلی و ماهوی به احکام صادره دقت کنید.

معاون اول دستگاه قضا گفت: گاهی در دادگاه‌های تجدیدنظر تخفیفاتی داده می‌شود که هم حق است و هم جزو اختیارات است، اما انسان متوجه نمی‌شود که مبنای این مقدار تخفیفات چیست. بنابراین اگر دادگاه بدوی اشتباه کرده است متذکر شوید و یادآوری کنید که این مسئله برای خودمان و مردم روشن و تبیین شود و از طرفی در اتقان و نگارش حکم دقت بیشتری کنید، چراکه این انتظار در محاکم تجدیدنظر و کیفری بالاتر است.

معاون اول دستگاه قضا ادامه داد: در سال ۹۶ از لحاظ مسائل داخلی انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستا را در پیش داریم که دستگاه قضا با توجه به شمار ثبت‌نام کاندیداها باید پاسخگوی استعلامات باشد، از طرفی پیشگیری از وقوع جرائم انتخاباتی وظیفه دیگری است که براساس قانون برعهده قوه قضائیه نهاده شده است. وی افزود: براساس قانون، ستاد پیشگیری از وقوع جرائم انتخاباتی تشکیل شده که ریاست آن با دادستان کل کشور است و مسائل در آنجا پیگیری می‌شود و پرونده‌ها و جرائم انتخاباتی در آنجایی که قانون پیش‌بینی کرده خارج از نوبت و با دقت و سرعت مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

■ بدون تعارف با رکود سنگینی مواجه هستیم

محسنی‌اژه‌ای با اشاره به مسائل خارجی و ناکامی‌های دشمنان در داخل و منطقه گفت: دشمن نمی‌تواند در مسائل منطقه‌ای حضور مؤثر جبهه مقاومت را ببیند و برداشتش این است که جبهه مقاومت متکی به انقلاب اسلامی ایران است و ناکامی چند ساله‌شان در سوریه، عراق و سایر کشورهای منطقه را از چشم مقاومت متکی به اسلام ناب می‌بینند و به شدت از ما ناراحتند و نهایت تلاش خود را برای کارهای ایذایی و اقدامات گوناگون علیه جمهوری اسلامی ایران انجام می‌دهند.

سخنگوی دستگاه قضا تصریح کرد: یک بخشی از این اقدامات تحریم‌های ظالمانه و فشارهایی است که سرریز آن متوجه قوه قضائیه می‌شود. ببینید در مورد جریان‌های تکفیری، جریان‌های الحادی و جریان‌هایی که با ضدانقلاب سروکار دارند ما چه تعداد پرونده داریم. محسنی‌اژه‌ای تأکید کرد: بدعهدی امریکا در مورد برجام به گونه‌ای است که پیدا بود آنها از ابتدا به تعهدات خود عمل نمی‌کنند و روشن شد که مستکبرین بدعهدی کردند به طوری که بخش عمده‌ای از گرفتاری‌های اقتصادی و معیشتی مردم نیز به دلیل این بدعهدی است. معاون اول دستگاه قضا ادامه داد: ما با کسی تعارف نداریم، همچنان نیز با رکود سنگین و بیکاری مواجه هستیم و دولت و مسئولان و همه باید کمک کنیم تا از رکود خارج شویم، چراکه این مسائل متوجه قوه قضائیه هم می‌شود.

تحلیل

محمد اسماعیلی

مطالبه عمومی جامعه از انتخابات دوازدهم ریاست جمهوری

برنامه‌های کاربردی را جایگزین مجادله‌های سیاسی کنید

بی‌اخلاقی‌های انتخاباتی به یک رسم مألوف در بین برخی از جریانات و دسته‌های سیاسی در آستانه هر انتخاباتی تبدیل شده است، به گونه‌ای که نامزدها و حامیان نامزدها به جای «اثبات» توانایی‌های فرد مطلوب خود در انتخابات به «رد» و «طرد» کاندیدای رقیب روی آورده و تخریب نقاط مثبت او را مهم‌ترین هدف خود قرار می‌دهند.

در واقع می‌توان گفت «ارائه کارنامه و برنامه» نامزدهای انتخاباتی جای خود را به «تخطئه و تخریب دیگری» داده تا جایی که در آوردگاه انتخاباتی سال ۹۲ برخی از نامزدها به جای ارائه مستنداتی مشخص و ملموس از برنامه‌های خود برای اداره کشور، رو به سوی تخریب رویکردهای انقلابی‌گرایانه اتخاذ شده در دوره‌های گذشته آورده و اولویت خود را هزینه‌زا معرفی کردن مشی انقلابی قرار دادند. «انباشه شدن مطالبات محقق نشده امروز مردمی» نتیجه رویکرد تبلیغاتی آن دوره از انتخابات است که امروز می‌توان مصادیق فراوانی برای آن ذکر کرد که از جمله آن رشد نرخ بیکاری تحصیل کردگان تا مرز ۳۵ درصد و سایه افکندن رکود و تورم در بخش‌های مختلف اقتصادی و معیشتی است، چراکه حداقل برخی از کاندیداهای آن دوره از انتخابات برنامه مدون و مشخصی برای فائق آمدن بر مشکلات کشور نداشته و تنها با سیاه‌نمایی از وضعیت آن روز جامعه توانسته بودند آرای مردمی را به سمت خود جذب کنند.

حال به نظر می‌رسد یکی از اولویت‌های انتخابات در کشور تغییر ذائقه نامزدهای انتخاباتی و احزاب سیاسی برای موفقیت در این عرصه و ارتقای سطح فرهنگ عمومی در برخورد با نامزدها و جریان‌های سیاسی تخریب‌گر است که تنها با ابزار «تخریب رقیب» درصدد تکیه زدن بر کرسی ریاست جمهوری است، همان مسئله‌ای که رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز بارها به آن تأکید و از دسته‌های سیاسی و حامیان کاندیداهای انتخاباتی خواسته تا نسبت به رعایت آن اقدامات لازم را در دستور کار قرار دهند.

هرچند که بهبود فرهنگ انتخاباتی عامه مردم یک نیاز ضروری است اما همانگونه که گفته شد پیش‌زمینه تحقق چنین مسئله‌ای توجیه و حتی وادار کردن نامزدها و جریانات سیاسی است تا به جای به کارگیری تاکتیک‌های هزینه‌زایی مانند «تخطئه رقیب» به معرفی و تشریح برنامه‌هایی برای مرتفع کردن معضلات کشور از جمله در بخش مهم اقتصادی متمرکز شوند.

آن هم در شرایطی که انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم در سال «اقتصاد مقاومتی» برگزار می‌شود و این مطالبه مردمی رهبر معظم انقلاب اسلامی بعد از گذشت ۴۴ ماه از عمر دولت یازدهم مورد بی‌مهری قرار گرفته و جامعه همچنان شاهد تشدید اوضاع اقتصادی خود به خصوص در حوزه مهمی مانند «افزایش چندباره کالاهای اساسی در طول سال» هستند. به راستی نباید انتظار داشت که در انتخابات پیش‌رو نامزدهای انتخاباتی به جای پرداختن به تاکتیک‌های تکراری نظیر «برشمردن ضعف‌های دولت‌های قبل» به «بررسی شعارهای انتخاباتی سه سال اخیر» و «ارائه طرح‌هایی برای تحقق این شعارهای بر زمین مانده و همچنین تحقق مطالبات مردمی» بپردازند؟

■ اخلاق انتخاباتی اولویتی مهم برای انتخابات دوازدهم

بنابراین باید انتظار داشت که در انتخابات ۲۸ اردیبهشت‌ماه کاندیداها و حامیان آنها رعایت «منشور اخلاق اسلامی» را مورد توجه ویژه قرار دهند، منشوری که مجموعه‌ای از بایدها و نبایدهای الهی - انسانی است و نه تنها نامزدها را در محضر مردم ملزم به «ارائه برنامه ساختاری و کاربردی» برای مدیریت چهار سال آینده کشور می‌کند بلکه می‌تواند از تبدیل شدن مناظرات تلویزیونی به «اجرای شوهای سیاسی» و «مجادله‌های بی‌فایده سیاسی» نیز جلوگیری کند، چراکه برخی از نامزدهای انتخاباتی سال ۹۶ که فاقد «کارنامه قابل دفاع» برای ارائه به افکار عمومی هستند تنها در یک صورت می‌توانند بر رقبای خود چیره شده و حائز آرای لازم برای پیروزی در انتخابات هستند و آن «حمله‌های ناجوانمردانه به رقیب» و «تخطئه سفسطه‌گرایانه کارنامه او» است.

از رایج‌ترین بی‌تقوایی‌های سیاسی که هفته‌های اخیر شاهد آن هستیم این است که یک جریان سیاسی با به کارگیری از حجم انبوهی از رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی مانند تلگرام به گونه‌ای به تخریب و توهین و تهمت نسبت به رقبای احتمالی رئیس‌جمهور فعلی می‌پردازند گویی در وجود خودشان هیچ نقطه مثبتی نتوانسته در دولت یا نامزد متبوع خود یافت کنند که با تبلیغ آن رأی و نظر مردم را به سوی نامزد دلخواه جلب نمایند.

سیره عملی ناشایست این طیف سیاسی نشان می‌دهد که تسلط بر مراکز قدرت بر خدمت‌رسانی به اقشار مختلف مردم به واسطه روی کار آمدن فردی متدین و انقلابی اولویت داشته و بر همین اساس باید هر فرد توانمندی را که حائز شرایط و ویژگی‌های لازم برای کسب کرسی ریاست جمهوری است، مورد تخطئه قرار داد. عباس عبدی، عضو حزب منحله مشارکت یکی از وابستگان به طیف مورد اشاره در اظهارنظری قابل تأمل در سال ۸۸ و در رد اخلاق انتخاباتی بیان می‌کند: «من در مواردی به آنچه که اخلاق انتخاباتی نامیده می‌شود، اعتقادی ندارم و معتقدم باید علیه دیگران نیز حرف زد.»

وی همچنین در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه چرایی طرح تشکیل کمیته صیانت از آرا که صرفاً تخریب کارکرد اصل نهادهای انقلابی و نظام را به جای ارائه برنامه مدون نامزدهای این جریان برای مدیریت کشور به عهده داشت، می‌گوید: «تشکیل کمیته صیانت از آرا به اعتماد جامعه به انتخابات کمک می‌کند و آنانی که با این قضیه مخالفند انتخابات سالمی را نمی‌خواهند بنابراین در انتخابات سالم باید مطابق اختیارات قانونی این کمیته فعال باشد.»

رعایت نکردن الزامات اخلاق انتخاباتی جریان متبوع عباس عبدی در انتخابات سال ۸۸ به غائله‌آفرینی انجامید و هزینه‌های فراوانی را همانند توسعه تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان به همراه داشت آن هم در حالی که رهبر معظم انقلاب اسلامی قبل از انتخابات آن سال بارها نسبت به رعایت اخلاق اسلامی در انتخابات تأکید کرده بودند.

به عنوان نمونه ایشان در سال ۱۳۸۰ می‌فرمایند: «کارشکنی نسبت به دیگران، لجن‌پراکنی علیه این نامزد یا آن نامزد، بدگویی کردن و افشاگری‌های بی‌پایه و اساس نسبت به اشخاص، همه اینها کارهای ممنوع و ضدارزش و خلاف مشی جمهوری اسلامی و خلاف حق است. از این کارها اجتناب کنند.»

یا در ۳۱ اردیبهشت سال ۷۶ و در بحبوحه تحریب‌های انتخاباتی آن سال می‌فرمایند: «ملت ما اهل اخلاق و معنویت و عاطفه است. نگذارید که فضای انتخاباتی، فضای کدورت شود.»

معظم‌له پس از پیش آمدهای ناگوار سال ۸۸ تأکیدات خود نسبت به رعایت اخلاق انتخاباتی را بیشتر از هر زمان دیگری مورد تأکید قرار می‌دهند و بارها نسبت به پیامدهای منفی چنین مسئله‌ای هشدار می‌دهند؛ در بهمن‌ماه سال ۹۰ می‌فرمایند: «آنچه در انتخابات لازم است، رقابت سالم است؛ رقابت بدون تهمت‌زنی و بدگویی به یکدیگر است.»

یا در ۱۹ دی همان سال اشاره می‌کنند: «انتخابات باید سالم و رقابتی باشد، رقابت غیر از خصومت و تهمت‌زنی متقابل است؛ اینها را باید همه مواظب باشیم.» همچنین در زمان اوج تخریب‌های صورت گرفته در آوردگاه انتخابات سال ۹۲ تأکید می‌کنند: «بدیهی است کسی که خود را به مردم عرضه می‌کند، اشکالات موجود را می‌بیند، به مردم هم می‌گوید، این ایرادی ندارد، اما در این زمینه نباید مطلق نگاه کرد و فکر کرد؛ نقاط مثبت هم باید گفته شود، نقاط منفی هم گفته شود.» و پس از موفقیت حسن روحانی در انتخابات و در ششم تیرماه ۹۲ تصریح می‌کنند: «داوطلبان محترم باید رعایت کنند. کار را با حماسه، با شور، با غیرتمندی، اما بدون چالش، بدون منافرت پیش ببرند.»

■ فضای آرام انتخاباتی، مقدمه مشارکت حداکثری

حال با توجه به آنچه گفته شد بدون تردید یکی از کلیدی‌ترین عوامل مؤثر در حضور پرشور و حداکثری آحاد مردم در انتخابات، رعایت «اخلاق انتخاباتی» به‌ویژه از سوی نامزدها و جریانات مختلف سیاسی است چراکه از جمله مهم‌ترین کارکردهای «تخریب رقیب» و توسعه «تخطئه به جای ارائه برنامه و کارنامه» می‌تواند مردم را به اصل کارآمدی نامزدها مخدوش و ایجاد «رغبت» در آنها برای حضور در پای صندوق‌های رأی را به طور محسوسی کاهش دهد.

نقد و نظر

کبری آسوپار

اصلاح‌طلبان روی خط «بودن» و نبودن با روحانی

هرچه تردیدها در مورد یک دوره‌ای بودن دولت حسن روحانی جدی‌تر می‌شود، اصلاح‌طلبان می‌کوشند هویت متمایزتری نسبت به دولت او برای خود تعریف کنند. گویا بیرون این گود بوده‌اند و حتی از دور هم دستی بر این آتش نداشته‌اند. تیتری که روزنامه آفتاب یزد برای مصاحبه‌اش با مصطفی معین، وزیر دوران اصلاحات انتخاب کرده، نشانی از غیریت‌سازی میان اصلاح‌طلبان و دولت یازدهم دارد: «مهم‌ترین رقیب روحانی کارنامه اوست»؛ هشداری که از مدت‌ها قبل منتقدین دولت یازدهم بیان کرده بودند و دولتی‌ها پای تخریب خود گذاشته بودند. حالا هم که مصطفی معین و روزنامه آفتاب یزد تصمیم گرفته‌اند این واقعیت را بر زبان بیاورند، آن را در راستای ناچیزانگاری کاندیداهای رقیب مطرح می‌کنند، اما در اصل ماجرا اصلاح‌طلبان دریافته‌اند که بخت رأی‌آوری روحانی با آنچه دولتش در چهار سال گذشته انجام داده، کم است. انتقادات مردمی از عملکرد دولت بالاست؛ پسابرجام موفقی در کار نیست؛ دولت قبلی و احمدی‌نژادی در کار نیست و مذاکراتی با مدیریت جلیلی هم در کار نیست که روحانی بتواند با نفی آنان خود را اثبات کند. روزهای سخت روحانی نرم‌نرمک از راه می‌رسد و احتمال خیلی زیادی است که پایان این روزهای سخت از دست دادن کرسی چهار ساله دوازدهم جمهوریت نظام باشد. در این شرایط سخت آیا اصلاح‌طلبان می‌خواهند آنقدر وفای سیاسی داشته باشند که همه سرمایه‌شان را در سبد روحانی بچینند و همراه او سقوط کنند؟

به نظر می‌رسد که اصلاح‌طلبان ادامه حیات سیاسی خود بعد از روحانی را ارزشمندتر از وفای سیاسی می‌دانند و چون از ابتدا پیوند تئوریک با او نداشته‌اند و حسب ضرورت‌های سیاسی با او یکی شده‌اند، اکنون کج‌دار و مریز رفتار می‌کنند؛ از سویی کاندیدای رأی‌آور ندارند و برایشان چاره‌ای جز روحانی نیست و از سویی نمی‌توانند مسئولیت اقدامات دولت یازدهم را بپذیرند. مسئولیتی که چه بخواهند و نخواهند متوجه آنان است و شانه خالی کردن از زیر بار آن تنها به بی‌تعهدی آنان در برابر افکار عمومی صحه می‌گذارد. مصطفی معین در همین مصاحبه بر عقلانی بودن حضور یک کاندیدای پوششی اصلاح‌طلبان در کنار روحانی هم تأکید می‌کند: «می‌شود کاندیدای پوششی داشت تا اگر اتفاق غیرمنتظره‌ای افتاد زمینه و صحنه خالی نباشد و هم در آن زمانی که لازم است رئیس جمهور را حمایت کرده یا با هماهنگی با خود آقای روحانی به نفع ایشان کنار بکشد. همه اینها جزو تدابیر سیاسی و انتخاباتی است که عقلانی و منطقی هم هست...»

به نظر می‌رسد خواب‌هایی که اصلاح‌طلبان برای انتخابات اردیبهشت دیده‌اند، زیادی پریشان است. این پریشانی هم ناشی از تردید روی مرز حمایت یا عدم حمایت از روحانی و به تبع آن حمایت از عملکرد چهار ساله اوست. نمی‌شود منتقد این چهار سال بود و مسئولیتش را نپذیرفت، اما حامی ریاست جمهوری دوباره حسن روحانی بود. البته تجربه تناقض‌های اصلاح‌طلبان نشان داده که برای آنان جمع هیچ نقیضینی غیرممکن نیست!

گزیده خبر

با صدور پیام‌هایی صورت گرفت

تسلیت رهبر انقلاب به مناسبت درگذشت حجج‌اسلام برهان و ابن‌الرضا

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی درگذشت عالم مجاهد مرحوم حجت‌الاسلام آقای حاج شیخ علی برهان را تسلیت گفتند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، متن پیام حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحیم

درگذشت عالم مجاهد مرحوم حجت‌الاسلام آقای حاج شیخ علی برهان رحمت‌الله علیه را که بخش عمده‌ای از عمر خود را در خدمت انقلاب سپری کرد و سال‌ها در سنگر امامت جمعه به خدمات دینی و اجتماعی اشتغال داشت، به عموم مردم مؤمن و انقلابی مهریز و به‌خصوص به خانواده و بازماندگان محترم ایشان تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و غفران الهی را برای ایشان مسئلت می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای ۱۵/ فروردین/ ۹۶»

حجت‌الاسلام علی برهان دهم فروردین‌ماه سال جاری به دلیل مشکل قلبی و ریوی در بیمارستان درگذشت. وی فرزند شهید مکه در راهپیمایی برائت از مشرکین در سال ۱۳۶۶ و برادر دانشجوی شهید دفاع مقدس غلامرضا برهان در سال ۱۳۶۵ به مدت ۲۵ سال امامت جمعه مهریز را برعهده داشت. همچنین حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی با صدور پیامی درگذشت عالم بزرگوار مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حاج سیدمهدی ابن‌الرضا را تسلیت گفتند. متن پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحیم

درگذشت عالم بزرگوار مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حاج سیدمهدی ابن‌الرضا اعلی‌الله‌مقامه را که سال‌های متمادی در خوانسار به اداره حوزه علمیه و تربیت طلاب و تألیفات سودمند اشتغال داشتند به عموم مردم مؤمن و انقلابی خوانسار و به ویژه خاندان محترم و آقازاده‌های مکرم ایشان تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و غفران الهی برای ایشان مسئلت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای ۱۵/ فروردین/ ۹۶

دبیر ستاد انتخابات کشور خبر داد

چاپ بیش از ۲۰۰ میلیون تعرفه برای ۳ انتخابات

برای سه انتخابات پیش رو بیش از ۲۰۰ میلیون تعرفه با حداقل ۱۰ کد امنیتی خاص چاپ شده است.

علی پورعلی‌مطلق، دبیر ستاد انتخابات کشور با اشاره به فراهم بودن تمامی مقدمات انتخابات در ۲۹ اردیبهشت تصریح کرد: با توجه به اهمیت انتخابات پیش‌رو کارهای اجرایی و مقدماتی انتخابات از ۹ ماه قبل از برگزاری انتخابات آغاز می‌شود. وی افزود: تعرفه‌های سه انتخابات پیش‌رو چاپ و از امروز برای استان‌های مختلف ارسال می‌شود.

دبیر ستاد انتخابات کشور تأکید کرد: این فرآیند با نظارت کامل هیئت‌های نظارت شوراهای شهر و روستا، هیئت نظارت مجلس و شورای نگهبان انجام می‌شود. پورعلی‌مطلق خاطرنشان کرد: چاپ تعرفه‌ها در یکی از چاپخانه‌های برتر کشور که اسناد بهادار در آن چاپ می‌شود با حساسیت بالا صورت می‌گیرد. وی تأکید کرد: در تعرفه‌ها بیش از ۱۰ کد امنیتی وارد شده که این امر جعل این اسناد را ناممکن ساخته است.

وی گفت: با توجه به سرشماری ۹۵ نفوس و مسکن تعداد واجدان شرایط مشخص شده و بر این اساس تعرفه‌ها با درصدی بالاتر چاپ شده است. پورعلی‌مطلق با اشاره به برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس در استان‌های آذربایجان شرقی، هرمزگان و اصفهان گفت: تعداد تعرفه‌ها براساس آمار سرشماری و نوع انتخابات با حفاظت کامل به استان‌های مربوط ارسال می‌شود. وی افزود: اقلام دیگر برگزاری انتخابات از جمله صندوق‌های رأی‌گیری، مهرها، بست‌ها و قفل‌ها آماده شده و برای استان‌ها ارسال می‌شود. پورعلی‌مطلق گفت: همه مقدمات برگزاری انتخابات حداقل در ۱۴۰ کشور آ